

2.1.2. Földrajz

A tantárgy versenyében az alább leírtakon túl az *1. pontban* foglaltakat is figyelembe kell venni. A verseny egy kategóriában és három fordulóban zajlik. A második fordulóba jutó versenyzőknek az első forduló után pályamunkát kell beadniuk az alábbiakban megadott témák közül egyet kiválasztva. A pályamunkát egy nyomtatott példányban és egy CD-n kell beadni (a CD-n egy darab pdf típusú file-ban legyen az egész dolgozat, a file neve pedig a jelige legyen).

A pályamunka **jeligés**. A versenyző által jeligeként választott – maximum 8 karakterből álló, minden esetben betűkarakterrel kezdődő, konzolidált – kifejezést rá kell írni a pályamunkára és a CD-re, de ezen kívül **semmilyen más jelzést** (nevet, iskolai bélyegzőt stb.) nem lehet rajta feltüntetni. A jeligét is úgy kell megválasztani, hogy az ne utaljon a versenyző személyére.

Minden pályamunkához egy kisméretű (C6-os) lezárt borítékban kell elhelyezni a versenyző adataival megfelelően kitöltött **5. sz. mellékletet** (Adatlap pályamunkához). Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az adatközléshez kötelező az **5. sz. melléklet** használata! Kívül a borítékon kizárólag a jelige szerepelhet.

A versenyzőknek a jeligével ellátott pályamunkát (nyomtatva ill. CD-n) és a jeligés borítékot – a felterjesztési határidő figyelembe vételével – át kell adniuk az iskola igazgatójának.

A pályamunkákat a jeligés borítékkal együtt postázásra (kézbesítésre) alkalmas módon becsomagolva az iskola igazgatójának kell továbbítani az Oktatási Hivatalba a megjelölt határidőig. A csomagoláson az iskola hosszú bélyegzőjén és a címzésen kívül csak a következőket kell feltüntetni: "OKTV földrajz pályamunka/pályamunkák".

Csak azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell felterjeszteni az Oktatási Hivatalba, akiknek az első fordulóbeli dolgozata a felülvizítés után elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot.

A pályamunka elkészítésének szabályai:

- A pályamunka terjedelme, a kötelezően megadandó tartalomjegyzék és irodalomjegyzék, valamint az ábrák, a táblázatok, az esetleges mellékletek, hivatkozásjegyzék leszámításával, 15-30 gépelt oldal lehet (12-es betűnagyság, 1,5-es sortávolság, 2,5cm margó). A munka teljes terjedelme legfeljebb 40 oldal lehet. A megadottnál kisebb vagy feleslegesen nagyobb terjedelmű pályamunkák esetében csökkentett pontszám jár.
- A versenyzők törekedjenek a megfelelő stílusra és helyesírásra, mert a versenybizottság ezt is figyelembe veszi az értékeléskor.
- A versenyzőknek önálló munkát kell végezniük. Fontos egyrészt a saját eredmények, következtetések, gondolatok jelentős súlya a pályamunkában, másrészt kerülni kell több bekezdés, több oldal átvételét más munkából (írott, internetes). Igyekezzenek a különböző szakirodalmi forrásokból származó információk szintetizálására (rövid összegzésére, vélemények ütköztetésére, különböző álláspontok bemutatására stb.).
- A pályamunka szövegében a más munkákból (nyomtatott formájú cikkekből, könyvekből stb., ill. interneten megjelent munkákból stb.) vett tények, gondolatok stb. esetében a tudományos munkákban szokásos hivatkozási formát **kötelező** használni: szükséges a szövegközi (vagy lábjegyzetes) hivatkozás az adott forrásmunkára (szerző, év [pl. Kovács K. 2004], esetleg oldalszám, ahol fellelhető az információ), s a hivatkozott munkákat az irodalomjegyzékben (ABC-sorrendben) tételesen le kell írni (szerző, év, cím, kiadó, kiadás helye; ill. szerző, év, cím, folyóirat évfolyama, száma, oldalszám [oldaltól oldalig]). Egy munkából való szó szerinti idézéskor idézőjel használata és pontos oldalszám megadása is kötelező. A szövegközi (vagy lábjegyzetes) hivatkozások hiánya illetve a felhasznált forrásmunkákból összeállított irodalomjegyzék hiánya esetén a pályamunkát a versenybizottság nem értékeli.
- Szükséges a fejezeteket sorszámozni, a munkát oldalszámokkal ellátni. A pályamunkába illesztett ábrákat (térkép, kép, fotó stb., összefoglaló néven ábrák) és táblázatokat sorszámozni kell: 1. ábra, 2. ábra ...; 1. táblázat, 2. táblázat Emellett címmel kell ellátni, valamint a nem önálló készítésű, összeállítású ábrák, táblázatok esetében a forrást is fel kell tüntetni (pl. Forrás: KSH 1999). A

szövegben az ábrák, táblázatok feldolgozásakor, elemzésekor szükséges ezekre hivatkozni. A forrásmegjelölések hiánya illetve az irodalomjegyzékben az ábrák, táblázatok forrásai feltüntetésének hiánya esetén csökkentett pontszám jár.

- Kerülni kell a költséges, díszes megjelenítést, de az egyszerű bekötési mód ajánlott (spirálozás stb.).
- A pályamunka kizárólag a versenyző önálló munkája lehet. Amennyiben a versenybizottság ennek ellenkezőjét állapítja meg, a versenyzőt kizárja a verseny résztvevői közül.

A verseny anyaga

Első forduló

- Írásbeli (időtartam 240 perc, elérhető pontszám 200 pont).
Tesztkérdéseket tartalmazó feladatlap megoldása természetföldrajz és társadalomföldrajz témakörökből.
A feladatok megoldásához semmilyen segédeszköz nem használható.

Második forduló

- Írásbeli (időtartam 240 perc, elérhető pontszám 200 pont).
A földrajzi kompetenciákat mérő feladatlap megoldása természetföldrajz és társadalomföldrajz témakörökből (például tesztkérdések, szövegelemzés, diagramelemzés, hibakutatás, kiegészítés, számítási feladat, rövid esszé írása, és aktuális természeti - társadalmi folyamatok elemzése, bemutatása egyéb, változatos feladattípusokban).
Egyes feladatok megoldásához számológép, vonalzó és körző használata szükséges lehet, ezért ezek használata engedélyezett.
Egyes feladatok megoldásához az elmúlt időszak természet- és társadalomföldrajzi vonatkozású eseményeiről szóló hazai, külföldi hírek és hazai tudományos cikkek ismerete segítséget jelenthet.
- Pályamunka (elérhető pontszám 150 pont)
A pályamunkák értékelése a következő szempontok szerint történik: tartalom 100 pont, illusztráció 30 pont, felhasznált irodalom 20 pont.
A pályamunkánál a versenybizottság az önálló kutatást, tényfeltárást, elemzéseket, gondolatokat, saját készítésű ábrákat, képeket, egyes témánál a terepbejárást, felmérést, interjúkészítést, illetve saját számításokat stb. kiemelten értékeli. A pályamunka esetében célszerű a logikus szerkezet, a bevezetésben a kutatási célok, kérdések világos megfogalmazása, valamint a munka végén egy rövid összegző zárófejezet.

A pályamunkák témái (a pályamunka címe a témacímtől eltérő is lehet):

1. Egy hazai település vagy kisebb térség természeti erőforrásai a turizmus tükrében (Be kell mutatni egy kiválasztott település, vagy városrész, vagy kisebb térség (célszerű lehet a tágabb lakóterület) természeti erőforrásait és értékeit, amelyeket a turizmus szolgálatába állítottak vagy állíthatók. Elemezni lehet a helyi, természeti alapú turizmus (pl. ökoturizmus, geoturizmus) szerepét, súlyát. Ezen túl konkrétan ki kell választani a térségből egy, két olyan természeti erőforrást, értéket, amelynek turisztikai célú hasznosítása megoldott, és egy olyat is, amely kevésbé feltárt, hasznosított, de turisztikai szempontból érdekes, értékes lehet, és ezeket részletesebben le kell írni, utóbbi esetben javaslatot is lehet tenni a hasznosításra.)

2. A közlekedés hatása egy hazai település vagy kisebb térség környezeti állapotára (Be kell mutatni egy kiválasztott település/városrész/kisebb térség (célszerű lehet a lakókörnyezet) közlekedési helyzetét, jellemzőit (erősségeit, gyengeségeit), és kifejezetten a lokális kapcsolatokat a környezetével. Elemezni kell a természeti környezetre, esetleg az épített környezetre, valamint a helyi társadalom életére gyakorolt hatásokat. Elemezni kell legalább egy térségi közlekedésfejlesztési célú beavatkozást, annak eredményeit és hatásait a természeti környezetre. Be lehet mutatni létező és lehetséges helyi eszközöket, amelyek a káros hatásokat csökkentik.)

3. Egy hazai település a lokális, regionális és globális élelmiszerhálózatban, élelmiszerláncban (Be kell mutatni egy település/városrész (célszerű lehet a lakótelepülés) helyzetét az élelmiszerhálózatban, élelmiszerláncban. Elemezni lehet az előállítás (helyi mezőgazdasági termelés, östermelők, élelmiszeripar, helyi termékek, Nemzeti Parki Termékek, Hungaricumok stb.), a kereskedelem (helyi

kis- és nagykereskedelem, termelői piacok, e-kereskedelem, árak stb.) és a fogyasztás (helyi, hazai, külföldi termékek, fogyasztási szokások stb.) jellemzőit. Ezen túl egy helyi terméket konkrétan ki kell választani és be kell mutatni a jellemzőit, hálózatban betöltött szerepét.)

4. Egy település imázsa és marketingtevékenysége (Be kell mutatni egy településről/városrészről (célszerű lehet a lakótelepülésről) alkotott különböző elképzeléseket, miként ismeri a hazai társadalom a települést, milyen kép alakult ki róla, milyen az imázsa, és ennek esetleges időbeli változását. Elemezni kell a településmarketing célját és eszközrendszerét, formáit a település esetében, elemezni lehet ennek sikerességét, sikertelenségét. Be lehet mutatni szlogeneket, szimbólumokat, amelyek a településhez kötődnek. Be lehet mutatni, hogy milyen kihasználatlan lehetőségek vannak még a település számára ezen a téren, és konkrét marketingmunkát is lehet tervezni erre.)

5. Magyarország és Kelet-Közép-Európa országainak változó helyzete a nemzetközi társadalmi, gazdasági fejlettségi ranglistákon (Be kell mutatni, hogy milyen formákban lehet értelmezni és mérni az országok fejlettséget, milyen szervezetek milyen adatsorokat állítanak elő, milyen ranglisták vannak használatban a világban. Elemezni kell, hogy Magyarország pozíciója miként változott az elmúlt években, évtizedekben, és össze kell hasonlítani Magyarország pozícióinak változását más, rendszerváltozáson átment térségbeli országok pozícióival. Elemezni lehet, hogy ezek közül mely országok és mennyiben hasonlítanak vagy különböznek egymástól, melyek irtak le hasonló és melyek eltérő fejlődési utakat, és mennyiben egységes még ezen a téren Kelet-Közép-Európa. Elemezni lehet, hogy melyek a hazánkhoz hasonló fejlettségű, Európán kívüli országok, és mi a közös velük, illetve mi a különbözőség.)

Harmadik forduló (döntő)

- Szóbeli (elérhető pontszám 100 pont)
Kérdések a pályamunka tartalmával, a felhasznált irodalommal, az illusztrációkkal kapcsolatban, valamint a közép- és emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek megfelelő témákból.

A verseny szervezése

Az első forduló időpontja: 2015. november 3. (kedd), 14 óra

- A fordulót az iskolák bonyolítják le.
- A feladatlapokat a szaktanárok (szaktanári munkaközösségek) értékelik központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- A feladatlapok közül csak azokat kell az Oktatási Hivatalba felterjeszteni, amelyek elérték a 150 pontot.
- A beküldött feladatlapok közül a továbbjutási létszámhatárnak legfeljebb a másfélszeresét kitevő legjobbkat a versenybizottság felülvizsgálja, és az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerén (ADAFOR) keresztül **2015. november 27-éig** értesíti az érintett iskolákat az eredményekről. Ezek alapján csak azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell az Oktatási Hivatalba felterjeszteni (kézbesíteni vagy tértivevényes küldeményként postára adni) **2016. február 5-éig**, akiknek a feladatlapja a felüljavítás után elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot. Az általános részben foglaltaknak megfelelően a határidő betartását a postabélyegző (kézbesítőkönyv) igazolja. A határidő után felterjesztett dolgozatokat és pályamunkákat az Oktatási Hivatal elbírálás nélkül visszajuttatja az iskoláknak.

A második forduló időpontja: 2016. január 7. (csütörtök), 10 óra

- A fordulót az Oktatási Hivatal szervezi.
- A dolgozatokat a versenybizottság értékeli központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- Az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerén (ADAFOR) keresztül **2016. február 5-éig** értesíti az érintett iskolákat a második forduló írásbeli részének eredményéről.
- A versenybizottság az első és második forduló feladatlapjainak és a pályamunkának az összesített pontszáma alapján – a lehetséges létszámhatáron belül szigorú szakmai szempontok szerint – választja ki a döntőbe jutó versenyzőket. Az összesített eredményről az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerén (ADAFOR) keresztül **2016. március 17-éig** értesíti az érintett iskolákat.

A harmadik forduló (döntő) időpontja: 2016. április 13. (szerda)

- A döntőt az Oktatási Hivatal szervezi az általa kijelölt helyszínen.
- A verseny végeredményét az első és második forduló feladatlap, a pályamunka és a döntő forduló pontszámának összesítése alapján kialakult sorrend adja. Pontazonosság esetén sorrendben az első és második forduló összesített pontszáma (második forduló utáni eredmény), majd az első forduló pontszáma határozza meg a helyezést.